Evropský parlament
2019-2024

Dokument ze zasedání

B9-0341/2022

29.6.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o vetech členských států, která ohrožují globální daňovou dohodu
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
za skupinu The Left

B9-0341/2022

Usnesení Evropského parlamentu o vetech členských států, která ohrožují globální daňovou dohodu
(2022/2734(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na část třetí a na články 17 a 116 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na článek 20 Smlouvy o Evropské unii (SEU),

– s ohledem na Prohlášení o řešení daňové problematiky plynoucí z digitalizace hospodářství založeném na dvou pilířích, které předložila Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)/G20 jako součást inkluzivního rámce pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku, k němuž se dne 4. listopadu 2021 připojilo a s nímž vyjádřilo souhlas 137 ze 141 členů,

– s ohledem na návrh směrnice Rady předložený Komisí o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin v Unii (COM(2021)0823),

– s ohledem na svůj postoj ze dne 19. května 2022 k návrhu směrnice Rady o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin v Unii[1],

– s ohledem na analýzu Daňové observatoře EU ze dne 25. října 2021 nazvanou Dopady globální minimální daně na příjmy: odhady pro jednotlivé státy,

– s ohledem na studii Polského hospodářského institutu z ledna 2020 nazvanou Nespravedlivá daňová politika v Evropské unii: na cestě k větší solidaritě v boji proti daňovým únikům,

– s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že dne 8. října 2021 se 136 ze 140 členů inkluzivního rámce OECD/G20 pro erozi základu daně a přesouvání zisku dohodlo na reformě mezinárodního daňového systému v rámci řešení založeného na dvou pilířích s cílem řešit výzvy vyplývající z digitalizace ekonomiky a omezit soutěž v oblasti daně z příjmů právnických osob zavedením globální minimální sazby daně ve výši 15 %

B. vzhledem k tomu že v roce 2020 mělo efektivní sazbu daně nižší než 15 % pouze šest členských států EU;

C. vzhledem k tomu, že výsledkem několika kol jednání byl zmírněný závazek nižší než původní návrh ve výši 21 %;

D. vzhledem k tomu, že zavedením globální minimální sazby daně v rámci výše uvedené

[1] Přijaté texty, P9_TA(2022)0216.

reformy založené na dvou pilířích by země získaly přibližně 150 miliard USD nových příjmů ročně[2];

E. vzhledem k tomu, že pokud by v souladu s druhým pilířem této globální dohody byla zavedena minimální efektivní sazba daně z příjmů právnických osob ve výši 15 %, jen v samotné EU by se tím mohly navýšit příjmy z daně z příjmů právnických osob přibližně o 64 miliard EUR ročně[3];

F. vzhledem k tomu, že nezávislé studie odhadují, že sazba EU ve výši 25 % bez výjimek by umožnila vybrat 234 miliard EUR[4];

G. vzhledem k tomu, že daňové otázky v Unii podléhají zvláštnímu legislativnímu postupu a Rada o nich rozhoduje na základě jednomyslnosti;

H. vzhledem k tomu, že všechny země OECD a skupiny G20, včetně všech 27 členských států EU, uvítaly dohodu o reformě mezinárodních daňových předpisů v říjnu 2021;

I. vzhledem k tomu, že navzdory tomuto závazku nebyla už třikrát přijata směrnice EU o podpoře a provádění druhého pilíře této mezinárodní dohody (směrnice o druhém pilíři), protože se v Radě pro hospodářské a finanční věci (Radě ECOFIN) při hlasování nepodařilo dosáhnout jednomyslnosti;

J. vzhledem k tomu, že Polsko, a v posledním případě Maďarsko, uplatnily své veto, aby zabránily přijetí směrnice o druhém pilíři, přestože ji podpořilo všech ostatních 26 členských států;

K. vzhledem k tomu, že Maďarsko, přestože na předchozích zasedáních Rady ECOFIN souhlasilo s prováděním směrnice, uplatnilo na zasedání Rady ECOFIN v červnu 2022 veto poté, co své dlouhodobé veto odvolalo Polsko;

L. vzhledem k tomu, že veřejné příjmy plynoucí z provádění směrnice o druhém pilíři v EU by měly zvláštní význam v souvislosti s válkou na Ukrajině a jejími hospodářskými a sociálními důsledky v EU, jakož i s potřebou daňové spravedlnosti a zajištění hospodářského oživení po pandemii na základě přechodu ke klimatické neutralitě;

Obecné úvahy

1. tvrdí, že stávající mezinárodní daňové předpisy jsou z velké části zastaralé a nejsou schopny řešit rostoucí digitalizaci ekonomiky a účinně omezit daňové úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem; poukazuje na naléhavou potřebu reformy předpisů prostřednictvím přijetí globální daňové dohody OECD/G20, aby mezinárodní, unijní a vnitrostátní daňové systémy odpovídaly novým hospodářským, sociálním a technologickým výzvám 21. století;

2. konstatuje se značným znepokojením, že v posledních desetiletích se ve vyspělých ekonomikách sazby daně z příjmu právnických osob stále snižují; upozorňuje na prudký

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

pokles průměrných sazeb daně z příjmů právnických osob v EU z 33,3 % v roce 2000 na 22,7 % v roce 2020[5]; opakuje, že je naléhavě nutné stanovit spodní hranici daně z příjmů právnických osob zavedením minimální efektivní sazby ve výši 15 % v souladu s druhým pilířem globální daňové dohody;

3. poukazuje na to, že stávající daňové předpisy a nesoulad mezi daňovými předpisy v jednotlivých členských státech i mimo ně, spolu s nedostatečnou mezinárodní spoluprací, umožňují mimo jiné nadnárodním společnostem provádět agresivní daňové plánování, jimž výrazně snižují své efektivní sazby daně; připomíná, že tato situace rovněž výrazně znevýhodňuje malé a střední podniky v hospodářské soutěži, neboť platí výrazně vyšší efektivní sazby daně než nadnárodní společnosti, což je nepřijatelné;

4. vyjadřuje politování nad tím, že ztráty způsobené využíváním mezinárodních transakcí k vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům připravují členské státy EU o 170 miliard EUR ročně[6];

5. upozorňuje na svůj nedávno přijatý postoj ke směrnici o druhém pilíři, který vyzývá k jejímu rychlému provedení do ledna 2023;

6. zdůrazňuje, že mezinárodní dohoda se vztahuje pouze na 10 až 15 % nadnárodních společností a že výjimky a odchylky obsažené v dohodě umožňují další vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky; dále upozorňuje na dynamickou povahu daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem; vyzývá Komisi, aby průběžně aktualizovala příslušné právní předpisy a lépe řešila tento klíčový problém;

Současný rozhodovací proces a dopad vet členských států

7. zdůrazňuje, že hlasování v Radě na základě jednomyslnosti v záležitostech daňové politiky nevytváří příznivé podmínky pro zavedení změn potřebných k řešení současných problémů; vyjadřuje politování nad tím, že současná situace často vede ke zpoždění a nedostatečnému pokroku v harmonizaci daňových předpisů v celé Unii, která by byla ku prospěchu všech;

8. s hlubokým znepokojením zdůrazňuje skutečnost, že veta členských států trvale brání pokroku v mnoha důležitých oblastech zdanění, v důsledku čehož jsou v Radě blokovány návrhy, jako je společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob, revize směrnice o zdanění úroků a licenčních poplatků, reforma kodexu chování pro zdanění podniků a nyní směrnice o druhém pilíři;

9. vyjadřuje politování nad tím, že právo veta v daňových záležitostech je ze strany některých členských států zneužíváno, využíváno jako zbraň a jako vyjednávací prostředek k dosažení výhod, vynucování ústupků a prosazování jiných vlastních zájmů v oblastech, které nesouvisejí se zdaněním; zdůrazňuje, že existence těchto vet vytváří nebezpečí přetrvávání škodlivých daňových praktik a sociální nespravedlnosti, které oslabují schopnost Unie účinně fungovat, podporovat rovné podmínky a chránit nejlepší zájmy svých občanů a malých a středních podniků;

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

Doporučení pro opatření a oblasti reforem

10. vyzývá Maďarsko, aby okamžitě ukončilo nesmyslné blokování globální daňové dohody v Radě; vyjadřuje politování nad tím, že jediný členský stát má možnost bránit provádění této historické dohody v boji za větší daňovou spravedlnost a držet dalších 26 členských států jako rukojmí;

11. opakuje svou výzvu Komisi, aby neschválila maďarský národní plán pro oživení, dokud Maďarsko nesplní v plné míře všechna doporučení evropského semestru pro jednotlivé země týkající se právního státu a neprovede všechny příslušné rozsudky Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva;

12. vyzývá Komisi, aby využila postup stanovený v článku 116 SFEU o některých daňových politikách a upustila od požadavku na uplatňování pravidla jednomyslnosti v případech, kdy Komise shledá, že existující rozdíly mezi právními a správními předpisy členských států narušují podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu; v této souvislosti naléhavě vyzývá členské státy, aby s ohledem na uvedené důvody v těchto oblastech přešly z hlasování na základě jednomyslnosti na hlasování kvalifikovanou většinou; v této souvislosti připomíná prohlášení Ursuly von der Leyenové z doby její kandidatury na předsedkyni Komise, v němž se zavázala, že „bude využívat ustanovení Smluv, která umožňují přijímat návrhy v oblasti zdanění postupem spolurozhodování a rozhodovat o nich kvalifikovanou většinou v Radě“;

13. vyzývá Komisi, aby znovu předložila návrh na přechod od hlasování na základě jednomyslnosti na hlasování kvalifikovanou většinou v řadě oblastí zdanění, zejména pokud je to nezbytné pro boj proti daňovým podvodům, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, a také v případě daňových opatření souvisejících s ochranou našeho životního prostředí a s dosažením našeho cíle klimatické neutrality do roku 2050 prostřednictvím evropské zelené dohody; připomíná projev bývalého předsedy Komise Jeana Clauda Junckera o stavu Unie v roce 2018, v němž vyzýval k zavedení systému kvalifikované většiny pro daňové záležitosti;

14. vyzývá Komisi, aby dále zvážila, zda by nebylo vhodné provádět globální daňovou dohodu prostřednictvím postupu posílené spolupráce stanoveného v článku 20 Smlouvy o EU; dále vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnost vytvoření mechanismu, který by umožňoval uplatnit posílenou spolupráci jako standardní postup v situacích, kdy tři nebo méně členských států zablokují provádění daňových opatření, jejichž cílem je zajistit daňovou spravedlnost, bojovat proti daňovým podvodům, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům či chránit životní prostředí;

15. připomíná, že 15% sazba daně je absolutním minimem, a vyzývá členské státy, aby šly dále a přijaly vyšší sazbu daně, aby se vyhnuly „předhánění se o co nejnižší zdanění“ prostřednictvím harmonizace sazeb daně na 15 %; konstatuje, že to může jen přispět k dosažení ambicióznějších mnohostranných dohod v budoucnu;

16. zdůrazňuje, že v případě, že USA zablokují mezinárodní dohodu tím, že neprovedou legislativní akt, mnohostranná úmluva, která stanoví zrušení a pozastavení všech daní z digitálních služeb a dalších příslušných podobných opatření do 31. prosince 2023, již nebude proveditelná a měla by být zrušena;

17. zdůrazňuje oprávněnost opatření, která členské státy přijímají na ochranu svých daňových základen, jako je nemožnost odpočtu nákladů, opatření týkajících se srážkové daně, omezení režimu osvobození příjmů z podílů od daní a zvláštní požadavky na dokumentaci, zejména pokud jde o převodní ceny;

18. zdůrazňuje, že nedávné studie ukázaly, že směrnice o zdanění úroků a licenčních poplatků a směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností umožňují členským státům, aby přesouvaly nezdaněné toky pasivních příjmů do jurisdikcí třetích zemí s nízkými nebo nulovými daněmi; dále zdůrazňuje, že obě směrnice mohou motivovat společnosti k vytváření holdingových struktur v členských státech s nižšími daněmi, aby mohly využívat osvobození od srážkové daně; vyzývá Komisi, aby obnovila přezkum směrnice o zdanění úroků a licenčních poplatků, který je v Radě zablokován.

°

° °

19. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.